

Zondag 14 juli 2024 Grote of St. Janskerk Schiedam.

Johannes 3:1-8 en 14-21 Psalm 103

Thomas Merton (1915-1968) Brief aan de moderne wereld.

Lezen: Jesaja 42: 1-7

Zingen: Lied 321 Niet als een storm als een vloed,

Lezen Johannes 3: 1-8, 14-21

Zingen Lied 654 : 1, 2 en 4 Zing nu de Heer stem allen in

Uitleg en verkondiging , tekst Johannes 3:16

Zingen Lied 993 Samen op de aarde

Gemeente van onze Heer Jezus Christus,

Wat staat er op dit plaatje?

De één zegt: een witte vaas, De ander zegt: twee mensen en profile.

Wie van de twee heeft gelijk?

ze hebben allebei gelijk..het is allebei waar

Nu gaan we proberen om het tegelijk te zien, de vaas en de gezichten.

Mij lukt dat niet. Ik registreer of de vaas, of de gezichten.

Zijn er mensen die het wel lukt om het tegelijk te zien?

Ik heb me laten vertellen dat onze hersenen dat niet kunnen, dat als je ze tegelijk denkt te zien je in staat bent om secondenlang heel van beeld te wisselen.

Jezus heeft het tegen Nicodemus ook over zien. Over het zien van het koninkrijk van God.

Dat gaat namelijk niet vanzelf. Daarvoor moet je opnieuw geboren worden, zegt Jezus.

Als je niet opnieuw geboren wordt, kun je het koninkrijk van God niet zien.

Letterlijk staat er: als je niet van boven af geboren wordt

Wie niet door de Geest van God geboren wordt, ziet alleen de witte vaas,

die ziet het belangrijkste over het hoofd: het gezicht van de ander die je aankijkt.

De liefde die het leven zijn betekenis geeft.

Nicodemus moet het allemaal nog gaan verwerken, die woorden van Jezus.

Want Jezus zegt nogal wat.

En al zoekend gaat Nicodemus op weg.

Hij gaat op zoek. Het gaat bij hem niet zoals met de eerste leerlingen die meteen het

ingrijpende besluit nemen om Jezus te volgen. Bij Nicodemus geen plotselinge bekering,

Bijna terloops vertelt Johannes een paar hoofdstukken verderop dat Nicodemus Jezus verdedigt in de kring van schriftgeleerden. En bij de begrafenis brengt Nicodemus de benodigde kruiden mee om het lichaam van Jezus eer te bewijzen. Met alles wat Nicodemus in de nacht van Jezus heeft gehoord is hij zoekend zijn eigen weg gegaan. Zijn eigen weg.

Zoals iedereen zoekend zijn eigen weg gaat. Vandaag wil ik de weg van de monnik Thomas Merton met jullie delen. Hij leefde van 1915-1968. Hij was een getalenteerd student en genoot van het uitbundige studentenleven. Maar dat ging hem op zeker moment tegenstaan. Het voelde leeg, zinloos. Toen is hij gaan bidden en in een klooster gaan wonen. Hij is de weg naar binnen gegaan. In de stilte van het klooster heeft hij de liefde ervaren, heeft hij God ontmoet.

Het geloof was voor hem geen keuze of beslissing van het verstand, maar op zoek gaan naar de kern, en je laten raken door een ontmoeting met je het hart.

Vanuit het klooster gaat hij brieven schrijven, ook naar onbekenden. Hij is vooral geïnteresseerd in de verhalen van mensen met een andere religie. Hij wil verder kijken, weten hoe men in andere delen van de wereld leeft, denkt, gelooft. Ook ontvangt hij gasten in het klooster, om hen te laten delen in de stilte. Om hen te laten ervaren dat daar grote wijsheid gevonden wordt, rust, zelfinzicht, vertrouwen, verbondenheid met God. Eén van die gasten vraagt hem wat hij als christelijke monnik aan de moderne wereld zou willen zeggen. Dan schrijft hij een brief. Ik citeer: God is geen 'probleem' wat we moeten oplossen. Het godsprobleem willen oplossen is zoïets als proberen je eigen ogen te zien. Maar je kunt je eigen ogen niet zien omdat je daar mee kijkt. God is het licht waardoor wij zien en niet een bepaald 'object' dat God heet.(...) Dit zien, dit licht, deze ervaring, is bron van geloof, die gaat aan al het spreken over God, aan alle de theologie vooraf. En waar het evangelie theologische vragen oproept, geeft het hart antwoord.

Dat gebeurt maar al te vaak, dat het evangelie van Jezus bij ons vragen oproept. Vooral het evangelie van Johannes bevat een aantal problemen of raadsels. We hebben vanmorgen gelezen: God heeft de wereld zo liefgehad, dat hij zijn enige zoon gegeven heeft, opdat een ieder die gelooft niet verloren gaat, maar eeuwig leven heeft.

Gaat Gods overweldigende liefde uit naar de *wereld* of alleen naar wie in Jezus Christus geloven? Met andere woorden: de grote vraag die heel veel mensen bezig houdt - hebben al die mensen van wie het wiegje niet in een christelijk huis stond dan pech gehad? En dan is er ook nog het probleem van het oordeel. God zond zijn zoon niet naar de wereld om een *oordeel* te vellen, schrijft Johannes, maar om de wereld door Hem te redden....en meteen daarna: wie niet in de Zoon van God gelooft is reeds veroordeeld is. Kwam Jezus om te oordelen of niet?

Eeuwenlang hebben uitleggers met ingewikkelde redeneringen geprobeerd om deze vragen te beantwoorden. Maar al die pogingen om Gods liefde en oordeel in een systeem te zetten lopen op een teleurstelling uit. Theologen bedachten een goddelijke regeling, die ook wel predestinatie leer wordt genoemd: God zou in zijn oneindige wijsheid vóór alle tijden besloten hebben dat sommige mensen behouden worden en andere niet. Hoe kom je er bij, denk ik dan. Want nergens in de Hebreeuwse bijbel of in het evangelie vind je zo'n

constructie. God is liefde, en liefde redeneert niet, liefde is. Wie denken wij wel te zijn, dat wij menen Gods gedachten te kennen of Gods liefde te kunnen begrijpen?

Wie het vierde evangelie in z'n geheel leest, kan niet anders dan concluderen dat Johannes in Jezus Christus de onbegrijpelijke en allesomvattende liefde of heerlijkheid van God heeft gezien.

De liefde waarover psalm 103 al zingt: liefde die alle schuld vergeeft, die verzoent, geneest en redt. Liefde die rekening houdt met de kwetsbaarheid van de mens, die niet vergeet dat wij mensen zijn, uit stof gemaakt. kwetsbaar, met angsten en gebreken.

Tussen de regels van het vierde evangelie merken we ook dat Johannes zijn evangelie schrijft voor een gemeenschap waar op verschillende manieren over Jezus wordt gedacht. Dat er spanningen zijn. En overal merk je dat hij probeert om de uitersten, de verschillende opvattingen met elkaar in gesprek te brengen en met elkaar te verbinden.

Ja, Gods liefde is voor de hele wereld, en toch blijft die oproep om te geloven, om je toe te vertrouwen aan het evangelie van Jezus Christus, om te leven in zijn Geest, omdat dat je redding is.

Ja, Jezus werd niet gezonden om de wereld te oordelen, maar toch betekent zijn komst een oordeel.

De theoloog Bultmann zegt hierover: het oordeel is bij Johannes geen dramatisch kosmisch gebeuren, dat nog moet komen, een oordeel na de dood. De komst van Jezus Christus, het licht van de wereld. is zelf het oordeel. Want overal waar het licht van zijn liefde schijnt over het leven van mensen, wordt zichtbaar wat mensen doen, zie je hun goede en slechte daden. Gods licht dat schijnt over goed en kwaad is zelf het oordeel, want in dat licht zien we waar Gods goedheid doorwerkt in mensen en waar niet..

Tijdens zijn meditatief kloosterleven en in zijn briefwisselingen met boeddhisten en hindoes heeft Merton dit ook gezien, dat de liefde van God ook in hen werkzaam is, dat de liefde van God niet alleen in christenen zichtbaar wordt.

In diezelfde brief aan de moderne wereld schrijft hij:

Laat mij u dan verzekeren dat de boodschap van de waarheid en de liefde van Jezus inderdaad de ware blijde boodschap is. (...)

En misschien – zegt hij tegen de mensen met een andere levensovertuiging - vindt die boodschap in u meer weerklank dan in mij; misschien is Christus dichterbij u dan bij mij. Dit zeg ik u zonder schaamte of schuldgevoel, want ik heb geleerd mij erover te verheugen dat Jezus in de wereld is in mensen die Hem niet kennen, dat Hij in hen werkzaam is terwijl zij zich ver van Hem wanen.

Liefde is onze ware bestemming, schrijft Merton elders. We kunnen de zin van ons leven niet in ons eentje ontdekken. We vinden die samen met de ander. Het begin van de liefde is dat we **degenen** die we liefhebben volmaakt zichzelf laten zijn, en **hen** niet vervormen totdat ze passen in ons eigen beeld. Anders houden we alleen van de weerspiegeling van onszelf in de ander. Dat is volgens Merton de kern van de liefde: de ander volledig vrij laten.

Dat is opnieuw geboren te worden, uit water en geest. Door het water van de doop tot vergeving van zonden. En door de Geest van Jezus die ons de ogen opent zodat wij dubbel gaan zien.

Je kunt het leven op twee manieren bekijken: Wij wonen in het koninkrijk der Nederlanden, en tegelijkertijd wonen wij in het koninkrijk van God. Twee manieren om naar de samenleving te kijken. En als je goed kijkt zie je dat koninkrijk van God overal op deze

wereld. Waar liefde en vergeving de dienst uitmaken. Het is niet alleen in de kerk, hopelijk ook daar, maar misschien nog wel meer daarbuiten. Want die geest van Gods liefde, die laat zich niet in een hokje stoppen, die waait als de wind, je ziet hem niet, maar je hoort hem en je voelt het onmiskenbaar dat ie er is. De Geest van God, die gaat zijn eigen goddelijke weg. De weg van de liefde.

Maar dat is voor ons mensen geen gemakkelijke weg. Dat is een weg van vallen en opstaan. We moeten steeds opnieuw leren om anders te kijken. Die ander dubbel te zien; zoals ie zich aan ons voordoet, en zoals ie ten diepste is: kind van God.

Probeer het maar deze week., dubbel te kijken, naar een lastige situatie of naar iemand waar je moeite mee hebt. Kijk in de Geest van Jezus Christus, vergevingsgezind en zonder oordeel. Proberen om je eigen beeld van de ander los te laten. Je zult merken hoe moeilijk dat is, Om de ander niet te beoordelen op zijn uiterlijk of haar gedrag. Dat je daar steeds je best voor moet doen. om de ander volledig zichzelf te laten zijn.

Kijk met oneindige liefde zoals God naar jou kijkt. Dat is opnieuw geboren worden, dat is het koninkrijk van God zien. In alle mensen, overal. Amen

Reageren? Graag!

Ds.anjedekuiper@pkngrotekerkschiedam.nl